

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Grela

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.
przeciwko A. S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 listopada 2022 r.,
zażalenia pozwanej
na postanowienie Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju
z dnia 28 kwietnia 2022 r., sygn. akt I C 84/21,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju pismo pozwanej A. S. z 20 kwietnia 2022 r. zakwalifikował jako skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku tego Sądu z 18 marca 2022 r. Postanowieniem z 28 kwietnia 2022 r. odrzucił skargę wniesioną osobiście przez skarżącą wskazując, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje przymus adwokacko-radcowski (art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego wniosła skarżąca osobiście. Podniosła, że doszło do nadinterpretacji treści jej pisma i wniosków w nim zawartych, opartych na art. 359 k.p.c. Wskazała również, że wniesienie skargi

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przez stronę osobiście, zamiast przez adwokata lub radcę prawnego, uruchamia tryb naprawczy w celu uzupełnienia tego braku. Wniosła m.in. o procedowanie wniesionego zażalenia przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Przepis ten w postępowaniu przed Sądem Najwyższym oraz przy podejmowaniu przed sądem niższej instancji czynności procesowych, związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, wyłącza zdolność postulacyjną stron oraz możliwość zastępowania ich przez innych niż adwokat bądź radca prawny pełnomocników. Jedyne wyjątki w tym zakresie o charakterze podmiotowym i przedmiotowym wprowadzono w § 2, który w sprawie nie ma zastosowania. Zastępstwo, o jakim mowa w art. 87¹ § 1 k.p.c. obejmuje między innymi sporządzenie danego środka prawnego, w tym zażalenia, którego rozpoznanie należy do właściwości Sądu Najwyższego. W poglądach orzeczniczych Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że ustanowiony w tym przepisie przymus adwokacko-radcowski dotyczy postępowania zainicjowanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu oraz toczącego się w jego ramach postępowania wywołanego wniesieniem zażalenia (zob. postanowienia SN z 8 maja 2013 r., I CZ 19/13; z 25 lipca 2013 r., II CZ 46/13, i z 7 maja 2014 r., II CZ 19/14).

Sporządzenie zażalenia do Sądu Najwyższego osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność jego odrzucenia wprost, jako niedopuszczalnego, bez wzywania do uzupełnienia braku. Niemożliwe jest usunięcie takiego braku samodzielnie przez stronę ani jej pełnomocnika w jakiegokolwiek formie (zob. postanowienia SN z: 30 czerwca 2022 r., III CZ 158/22; 14 kwietnia 2021 r., I CZ 33/20).

Z tych względów zażalenie wniesione przez skarżącą osobiście do Sądu Najwyższego podlega odrzuceniu.

Ubocznie wskazać należy, że skarżąca wprowadziła wśród wniosków zażalenia, wniosła o jego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy, to w pierwszej kolejności Sąd Rejonowy powinien wyjaśnić, jaki rzeczywisty cel miała skarżąca wnosząc pismo z 20 kwietnia 2022 r. Jego adresatem był Sąd Rejonowy, a jedynie oznaczenie rodzaju pisma („skarga w przedmiocie niezgodności wyroku z prawem”) sugerowało, że może być nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia – skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku (k. 149). Skarżąca nie tylko adresowała pismo bezpośrednio do Sądu Rejonowego, ale też zawarte w nim wnioski i twierdzenia sugerowały, że żądanie autokorekty wydanego orzeczenia, na podstawie art. 359 k.p.c., skierowane było do tego Sądu, a nie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 424¹ k.p.c. Skarżąca powtórzyła te argumenty w uzasadnieniu wniesionego osobiście zażalenia.

Z art. 130 § 1 zdanie drugie k.p.c. wynika dyrektywa rozpoznania pisma zgodnie z jego treścią także wówczas, gdy zostanie ono mylnie oznaczone lub dotknięte innymi oczywistymi niedokładnościami. Oczywista niedokładność może dotyczyć treści pisma, gdy została ona niewłaściwie zredagowana, niemniej w sposób pozwalający na ustalenie treści tego pisma w drodze wykładni (zob. postanowienie SN z 5 września 2001 r., I CZ 110/01). Natomiast przepis ten nie dopuszcza możliwości przypisania pismu procesowemu innej treści niż została w nim wyrażona (zob. postanowienie SN z 8 grudnia 1997 r., III CKN 289/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 90). Realizując powyższe założenia, w pierwszej kolejności Sąd Rejonowy powinien wyjaśnić w jakim celu skarżąca wniosła pismo, zamiast nadawać mu bieg wyłącznie w oparciu o jego mylne czy niejednoznaczne oznaczenie. W szczególności, że oczywistym skutkiem błędnej kwalifikacji pisma mogło być jedynie formalne jego załatwienie i odrzucenie, z uwagi na sporządzenie „skargi” osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej (art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Niezależnie od błędnego zakwalifikowania przez Sąd Rejonowy w Busku - Zdroju pisma skarżącej z 20 kwietnia 2022 r. niezgodnie z jego treścią i odrzucenie postanowieniem wniesionej skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku z 18 marca 2022 r., przedmiot rozpoznania Sądu

Rejonowego i wniosek zażalenia upoważniał Sąd Najwyższy do zajęcia stanowiska procesowego w związku z przedstawionym zażaleniem.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. odrzucił zażalenie.

[as]